

'Als ik terug moet, zal ik weer in de eenzaamheid belanden'

door **Tina De Gendt**

Dove 16-jarige asielzoekster uitgewezen naar Albanië

Tot haar tiende kon de doofstomme Kristiana Goroy (16) nooit met iemand communiceren. In België leerde ze als vluchteling gebarentaal en kon ze voor het eerst met haar familie praten. Nu stuurt Vreemdelingenzaken haar terug naar haar isolement in Albanië.

Kristiana Goroy: 'Voor ik naar België kwam, had ik nog nooit een school gezien.'

Door Tina De Gendt / Foto Thomas Vanhaute

Kristiana is het tweede kind van de familie Goroy. Toen ze een jaar oud was, verhuisde de familie van Albanië naar Kosovo. Daar stelde een dokter vast dat ze doof was. "Er valt niets aan te doen", zei hij en dat was dat.

Er waren geen scholen waar doven terecht konden in Kosovo en je kon nergens gebarentaal leren. Kristiana werd opgesloten in het huis, samen met haar ouders, waar ze niet mee kon communiceren. Als klein kind zag ze ze soms wel tegenover elkaar staan en hun lippen bewegen, maar ze wist niet wat dat was. Omdat ze niemand begreep, kon niemand haar uitleggen dat ze doof was, dat er mensen waren die wel konden horen en spreken. "Ik denk dat ik na een tijd wel doorhad wat er met mij scheelde", vertelt Kristiana in Vlaamse gebarentaal, "Maar dat maakte het alleen maar erger. We probeerden elkaar de hele tijd dingen uit te leggen, maar we verstonden elkaar nooit. Door al die frustraties waren er altijd conflicten. Nu weten mijn ouders dat ze me moeten aantikken voor ze iets tegen me willen zeggen, maar dat wisten ze vroeger niet. Dan begonnen ze te roepen tegen mij en werden ze kwaad, maar dan begreep ik nog niet waarom ze kwaad waren." Ook Kristiana barstte vaak in woede uit door de onmacht die ze voelde. Maar ze kon nergens naartoe, tegen niemand zeggen wat er was, alleen wachten tot het voorbijging.

Negen jaar lang is ze het huis niet uit geweest. "Het ergste was wel de verveling", gebaart Kristiana. "Ik kon niet lezen, ik mocht niet gaan wandelen, want anders was mijn moeder bezorgd. Soms keek ik wel tv, maar niet te lang, want ik begreep het toch niet."

De eerste keer dat Kristiana weer onder de mensen kwam, was zes jaar geleden, toen de oorlog in Kosovo uitbrak en het gezin naar België vluchtte. In laadruimten van treinen, in de cel tussen honderden andere vluchtelingen, langs stukgeschoten gebouwen. Dat was het eerste wat Kristiana van de buitenwereld te zien kreeg.

Toen ze eindelijk in België aankwamen, was Kristiana niet echt happig om meer van die buitenwereld te leren kennen. Ze wilde liever weer verdwijnen in de huiskamer, zoals ze al heel haar leven had gedaan. Maar in België moest ze naar school. "Ik had nog nooit een school gezien", vertelt ze. "Ik was doodsbang."

In de eerste les vroeg de lerares waar ze geboren was, maar ze kon niet antwoorden. "We moesten haar alles aanleren", bevestigt Karen Aerden, orthopedagoge op de Kasterlindenschool voor gehoors- en gezichtsgestoorden in Sint-Agatha-Berchem. "Leren spreken, lezen, hoe je met mensen omgaat, hoe je vrienden maakt."

Kristiana had er ook geen benul van hoe een organisatie als een school werkt. Ze begreep niet dat ze op tijd moest komen in de les of hoe de uurroosters in elkaar zaten en waarom die er waren. Maar al snel kreeg ze door hoe interessant school was, dat ze er dingen kon leren en die kans benutte ze ten volle. Zes jaar geleden was haar enige bezigheid tv-kijken. Nu spreekt ze vloeiend (Vlaamse) gebarentaal, kan ze lezen, naar de bibliotheek gaan.

Thuis kan ze eindelijk afspraken maken met haar ouders, die ook gebarentaal leren. "Daardoor moet ik nu wel meehelpen met het huishouden", lacht Kristiana, "maar ik doe het er graag bij." Het mooiste geschenk dat België haar gaf, is wel dat ze voor het eerst in haar leven vrienden heeft, waar ze tegen kan zeggen hoe ze zich voelt, wat ze wil doen, wat ze wil worden.

Als je Kristiana nu ziet, kun je je moeilijk inbeelden dat ze negen jaar van haar leven in volstrekte isolatie heeft geleefd. "Maar ik wist toen niet dat er zo'n wereld bestond, dus miste ik het ook niet", zegt ze. "Als ik nu terug moet gaan, zal het veel erger zijn. Dan zal ik weer in de eenzaamheid belanden, in die stille wereld. Het is niet weer van voren af aan beginnen, het is terug naar niets. Ik zal weer thuis moeten blijven en me vervelen. Ik

kan mijn vrienden niet meer zien. Ik kan gewoon niet terug."

Deze week werd de aanvraag tot regularisatie voor de zesde keer afgewezen. "Omdat de vader de kleur van de treinen in Albanië niet kon noemen en omdat hij een of andere stad niet kende", vertelt Monique Roossens, die zich om het lot van de familie bekommert. "Het feit dat geen van de kinderen nog Albanees spreekt en dat de jongste hier geboren is, weegt daar blijkbaar niet tegen op."

En Kristiana, die zal volgens Vreemdelingenzaken in Albanië ook wel terechtkunnen. Nu kan ze lezen en communiceren, maar alleen in het Nederlands. Als ze terug moet, zou ze Albanese gebarentaal moeten leren, maar wie zal het haar aanleren? "We hebben al gezocht naar instellingen die zich daar om doven bekommeren", vertelt Aerden, "maar de enige die we gevonden hebben, was een instelling uit de jaren negentig. De kans is klein dat die de oorlog overleefd heeft."

De familie gaat in beroep tegen de uitwijzing. Er gaat ook een petitie rond in de Kasterlindenschool om de familie hier te houden. Als de aanvraag in beroep wordt afgewezen, worden Kristiana en haar familie meteen in een vliegtuig richting Albanië gezet.

Publicatiedatum : **2006-11-18**

Sectie : **Algemeen**